

عنوان طرح تحقیقاتی: بررسی اپیدمیولوژیک روند مرگ های ناشی از بیماری کووید-۱۹ (کرونا) در رفسنجان در سال ۱۳۹۹

تاریخ خاتمه طرح: دی ماه ۱۴۰۴

مجری یا محقق اصلی و همکاران با ذکر وابستگی هر فرد:

منا حافظی بختیاری^۱، محبوبه احمدبیگی نسب داوران^۲، مصطفی نصیرزاده^{۳*}

۱- گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.

۲- بیمارستان علی ابن ابیطالب، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.

۳- گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران (نویسنده مسئول)

عنوان پیام پژوهشی: در میان متوفیان کووید-۱۹ در رفسنجان، زنان به طور معناداری بیشتر درگیر بیماری های زمینه ای نظیر فشار خون و دیابت بوده و از نظر وضعیت تحصیلی و شغلی نیز تفاوت های بارزی با مردان داشتند.

پیام کلیدی: بیش از ۸۰ درصد مرگ ها در گروه سنی ۶۰ سال به بالا بود. مرگ در دو جنس مرد و زن تقریباً برابر، اکثریت متاهل، خانه دار و یا شغل آزاد، ساکن شهر و بی سواد بودند. بیشتر مرگ ها در فصل پاییز و آبان ماه رخ داده است. حدود ۴۰ درصد دارای سابقه بیماری زمینه ای فشارخون و دیابت بودند. بیشتری متوفیان دارای گروه خونی O مثبت بودند.

اهمیت موضوع: در خصوص میزان مرگ و میر افراد مبتلا، برخی مطالعات میزان مرگ و میر حاصل از این ویروس را بر اساس تعداد بیماران مبتلا ۲/۸۴ درصد تخمین زده اند. برخی مطالعات دیگر نیز میزان مرگ و میر را بین ۱۴ تا ۱۵ درصد بیان نموده اند. محققان نسبت مرگ و میر مرد به زن را ۳/۲۵ به ۱ گزارش نموده و میانه سن مرگ را ۷۵ سال و میانه زمان شروع اولیه علایم تا زمان مرگ را ۱۴ روز قید نموده اند. از آنجا که بررسی اپیدمی مرگ های ناشی از کووید-۱۹ از ملزومات اطلاع رسانی مناسب به مخاطبان از جمله سیاست گذاران، مدیران مختلف سطوح نظام سلامت، کارکنان ارائه دهنده خدمات بهداشتی درمانی و آحاد جامعه است، مطالعه حاضر با هدف تعیین اپیدمیولوژیک موارد فوت ناشی از کووید-۱۹ در رفسنجان انجام گرفت.

مهمترین نتایج طرح: میانگین سنی متوفیان ۷۲ سال (دامنه یک تا ۹۸ سال) و بیشترین فراوانی مرگ ها در گروه سنی ۶۰ سال به بالا (۸۱/۲ درصد) بود. ۵۱/۲ درصد متوفیان خانم و ۴۸/۸ درصد مرد بودند. اکثریت متوفیان متاهل، خانه دار (زنان) و یا دارای شغل آزاد (مردان)، ساکن شهر و بی سواد بودند. بیشتر مرگ ها در فصل پاییز و آبان ماه (۴۱/۷ درصد) بوده است. حدود ۴۰ درصد دارای سابقه بیماری زمینه ای فشارخون و دیابت بوده اند. بیشتر متوفیان دارای گروه خونی O مثبت (۱۲/۳ درصد) و A و B مثبت (۹/۹ درصد) و تنها ۰/۳ درصد دارای گروه خونی AB منفی بودند. زنان فوت شده بعلت بیماری کرونا در رفسنجان بیشتر از مردان مبتلا به بیماری پرفشاری خون و دیابت بودند. هم چنین زنان فوت شده مسن تر از مردان، دارای سطح تحصیلات کمتر (بی سواد) بودند. از نظر شغلی تقریباً تمام زنان خانه دار و بیشتر مردان متوفی دارای شغل آزاد بودند.

فرم پیام پژوهشی

• موارد کاربرد نتایج طرح

با توجه به برخی متغیرها همانند سن، زمان ابتلا، شغل و بیماری های زمینه ای می توان از بروز پیامدهای منفی همانند مرگ پیش گیری نمود. همچنین ثبت کامل اطلاعات در پرونده ها توصیه می گردد.

تأثیرات و کاربرد ها:

پیشنهاد می شود که سیاست گذاران سلامت بر برنامه های غربالگری و مراقبتی ویژه برای زنان مبتلا به بیماری های زمینه ای تمرکز کنند و آموزش های بهداشتی متناسب با سطح سواد سلامت زنان خانه دار و سالمندان طراحی شود. همچنین بهبود دسترسی زنان به خدمات درمانی و پیگیری فعال گروه های پرخطر می تواند در کاهش مرگ و میر مؤثر باشد.

محدودیت های شواهد چه بودند؟ این مطالعه چند محدودیت داشت: نخست آن که داده ها از پرونده های بیمارستانی استخراج شده و لذا امکان وجود خطا در ثبت یا ناقص بودن اطلاعات وجود دارد. همچنین متغیرهایی مانند سبک زندگی، وضعیت اقتصادی و میزان دسترسی به خدمات درمانی در دسترس نبودند که می توانند بر مرگ و میر ناشی از کووید-۱۹ تأثیرگذار باشند. افزون بر این، نتایج مطالعه محدود به یک شهر است و تعمیم آن به سایر مناطق باید با احتیاط صورت گیرد.

مخاطبان طرح پژوهشی: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و معاونت بهداشتی و معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

آیا این خبر می تواند از نظر اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، بهداشتی، ارزش های دینی و قوانین سازمان غذا و دارو، تبعاتی داشته باشد؟ **خیر**

در صورتی که این طرح منتج به مقاله شده است لینک مقاله درج شود:

<https://jhygiene.muq.ac.ir/article-۱-۷۴۵-en.html>

ایمیل ارتباطی و تلفن مجری اصلی طرح: دکتر مصطفی نصیرزاده mnasirzadeh13@yahoo.com ۰۳۴-۳۴۲۸۰۰۸۶

منابع و مراجع: حداکثر چهار مرجع اصلی استفاده شده در طرح تحقیقاتی مورد نظر را ذکر نمایید

رفسنجان، بلوار امام علی (ع)، سازمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، معاونت تحقیقات و فناوری

تلفن: ۰۳۴-۳۴۲۸۰۰۸۶ | فاکس: ۰۳۴-۳۴۲۸۰۰۹۷ | Email: vcrt@rums.ac.ir

فرم پیام پژوهشی

1. Mahajan NN, Mathe A, Patokar GA, Bahirat S, Lokhande PD, Rakh V, et al. Prevalence and Clinical Presentation of COVID-19 among Healthcare Workers at a Dedicated Hospital in India. *J Assoc Physicians India* 2020; 68(12):16-21. [Link](#)
2. Gozidehkar Z, Gahani H, Davary A, Bornha H. Prevalence and factors related to infection and mortality due to COVID-19 among patients of Shohada Ghaen Hospital, Ghaen, Iran, 2020. *Journals of Birjand University of Medical Sciences* 2021; 28 (4) :375-384. [Link](#)
3. Bello P, Rocco L. Education and COVID-19 excess mortality. *Econ Hum Biol* 2022; 47:101194. [doi: 10.1016/j.ehb.2022.101194.](#)
4. Cusack DA. COVID-19 pandemic: Coroner's database of death inquiries with clinical epidemiology and total and excess mortality analyses in the District of Kildare March to June 2020. *Journal of Forensic and Legal Medicine* 2020; 76: 102072. [Link](#)

تدوین کننده: گروه اطلاع رسانی پزشکی و منابع علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان ۰۳۴-۳۴۲۸۰۰۸۶